

Fórt'a acést'a ese totu a opt'a di — Pretinlu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu Tóte siodienele si banii de prenu
dar prenumeratiunile se primescu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alte tieri : pe anu meratiune sunt de a tramite la Re
in tóte dílele. 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr. dactiune: Strat'a lul Leopoldu Nr. 33

Unu scandalu din Torontalu.

Dieu, aceea-e chiaru scandalu,
Ce se 'ntempla 'n Torontalu, —
Câ ci romanii de pe-aiici
Totu taceau ca unu ariciu. —
Totu taceau, adancu dormiau
Si cu-aceea se faliau,
Câ romanii 'n Torontalu
Dormu ca cei de prin Satmaru . . .
Dreptu aceea pan' acumu
Nu au pré facutu ei fumú.
N'au facutu ei sfara 'n tíera
Ca sê fia de ocara ;
Si voindu a traí bine
Cu semintiele straine,
N'au alesu ei deputatu
Vre unu romanu adeveratu,
Ci-au alesu totu vre-unu magiaru
Chiaru ca fratii din Satmaru . . .
Astfelu aste comitate
Câ suntú fórté lúminate,
Demne pentru libertate
(Dómna sfínte si 'ndurato
Nu ne duce in pecate !)
Fost'au totu cu gandulu bunu,
Inse-acuma — ce sê spunu ? !
Ce sê dícu de-acelu scandalu,
Ce-lu vediu in Torontalu ? . . . ? !
(S'au lasatu dór' de Satmaru ? . . . ? !)
S'au lasatu abunaséma
Si acuma dieu, mi-e téma,
Câ vomu fi totu de rusíne
Pe la curtile straine . . .
(Nu te teme, câ e bine !)

Dieu, me temu c'omu fi de-ocara,
De ni-a merge vestea 'n tíera . . .
(Ba eu credu câ chiaru ve spéla !)
Chiaru audu câ toti vorbescu
Si de-a rendulu lu hulescu
Pre poporulu romanescu,
Pre poporulu luminatu
Din acestu bunu comitatu,
Câ de ce si-a pusu elu truda
Spre a fi — „o massa cruda“
Si-ascultandu de 'nsielatori
S'a facutu tulburatoriu,
Si facêndu ce nu-e iertatu
Pacea buna-a tulburatu . . .
(Dóra-aveti de deputatu
Vre-unu romanu adeveratu ? !)
Unu-aru fi, ce aru mai fi,
Inse acuma suntú chiaru trí.
Trei romani adeverati
S'au alesu de ablegati,
Trei romani in Torontalu, . . .
Toti dícu cumca e scandalu !
Toti acuma potú se díca,
C'amu cadiutu in grea ispita,
Câ poporulu luminatu,
Ce-a fostu bunu si pré laudatu,
Astadi e de totu stricatu,
Si punendu atâta truda,
Deveni o massa cruda . . .
Fratiloru de prin Satmaru,
Voi romani, cu semtiu magiaru,
Invetiati din astu scandalu
Ce-lu vediu in Torontalu !

Regusiél'a domiloru.

Cunosec eu unu domnu mare,
Ma póte si mai multi,
Pe carii fara stare
Trei díle sê-i asculti,

Asié-ti vorbescu cu gele,
Si plangu candu povestescu :
Cum suferé 'n dorere
Poporulu romanescu . . .

Si frate, — gur'a mare
Ce-atátu de mandru-a dísu,
Adese — de mirare ! —
O vedi câ — s'a inchisu.

S'a inchisu, — dar cine scie
Din tactu cumu a esítu ? . . .
Deochi ? séu ce sê-i fia,
Câ-odata-a regusítu ? !

Acuma vre-o trei díle
Unu ventu batú — „de susu“ . . .
De atunci vedu cu 'nuimire,
Câ glasulu — i-s'a dusu . . .

Multi striga cu taria
Câ domnii ne-asuprescu, —
Si dandu-li-o domnia
De-odata regusiescu !

Scrisorile lui Pacala cãtra Tandala.

Frate de cruce!

Tacerea e mormentalã. In tãte partile se asiãdia valurile — vinului si rachiei remase de la alegeri. Alegatorii osteniti de greutateã — strigãrilor, regusiti, odihnescu. Deputatii cãdiuti, — in cugete mari si neprecepte, fumandu, se inbãlba la nimica — adevã la pung'a gãla si tristulu rezultat. Deputatii alesi, se primbla prin casa cu pasi rari rodiendu la unghie si murmurandu cãte un'a, facandu planuri mari pentru viitoriu. Toti tacu, toti suntu cufundati in cugete. O se folosescu dara si eu tacerea ast'a spre a-ti mai impartesi acele, cu cari ti-am remasu detoriu din cauza cã — nu poti tãte odatã.

Mai antãiu dara ti-oiu spune, cã alegerile in tãte locurile s'au intemplat in ordinea cea mai buna, — dintre romani n'a moritu nici unulu.

Nemesii, se intielege de sine, cã nu s'au amestecat cu iobagii, inse — au beutu la olalta. Post'au unu tãrgu cãtu nu poti avã idea. Unulu si-vindea caracterulu pentru speranti'a unui postu, altulu si-vindea nationalitatea pentru de a potã intrã in vectoriu la atare „megbukott fertály mágánás“ — de lingatoriu de blide. Altulu era uitandu-se de *patrafrãtu* si *prescur'a* romana — ragusitu sbierã cu „Eljen!“

Sã vorbesce, cã romanii din cottulu Huniadorei nu au participatu la alegeri, si cari a fostu dusi cu forti'a, a votatu pre Domnedieu, Imperatu s. c. l. Dar ast'a nu e chiar adevaratu, cã eu cu ochii mei am vediutu pana candu Crainicu a bagatu votulu in urna. Sunt acolo inca cãti-va, fara i lasu asta data, cã-ci nu li sciũ numele sã-i potu trece in catastihulu dr...

Aru trebui sã lasu acestu objectu si in tacere sã ne furisiamu prin lumea larga. La noi luptã alegeriloru s'a finitu cu rezultat neasceptatu. Toti romanii a aretatu potere si vointia.

Eri me primblai pe malulu Dunarii si aruncandu privirea peste elu, diarii muntele St. Gerardu,

Talmesiu-balmesiu.

Istoriãr'a acẽst'a s'a intemplat in confiniulu militariu.

Unu preotu òre-care chiamandu la sine pe o femeia, carea parasise pe barbatulu ei, i dõse:

— Tu draga Paraschevo, te-am chiamatu sã-ti spunu, ca numai decãtu sã mergi a casa la barbatulu teu, — cã decã nu vei voi sã faci acẽst'a cu bun'a, te voiu silã sã mergi.

— Ba, parinte, respunse nevẽst'a, nu e sila, cã de mi-ar fi mie sila, atunci ar trebui sã fia si la tãitõrea sãntiei tale sila, sã mãrga si ea la barbatulu ei, carele inca traesce.

Ast'a inca s'a intemplat pe acolo unde-va.

Unu poporanu merse la pop'a din satu, ca sã-i cunune fetiorulu cu o fãta feciãra.

— dar sã nu cugeti, cã santulu acesta a fostu ruda cu Gerard de la Beinsiu, acel'a a fostu mai cu minte cã-ci a saritu, pana candu celu de la Beinsiu — a picatu.

Dar eram sã trecu la altu objectu. Diarindu muntele neclatinatu mi-adusei aminte de iubitul nostru Vladu. In momentulu urmatoriu facui comparatiune intre ambii.

Cum?

Precum muntele acẽst'a a fostu si este o sentinela poste Dunarea liniscita, si precum acestu munte e fal'a regiunei acesteia, cã-ci imbetranitu-i crescutu e incununatu cu muri, — asiã si vitẽzulu si bravulu nostru anteluptatoriu Vladu e unu scutu alu — pronunciamentsiloru.

O! alegerea lui a fostu ceva grandiosu. Atãt'a abnegatiune, zelu si focu nu a dezvoltatu elu nici atunci cand a vorbitu la conferinti'a tienuta cu carbunele de la Saculu.

Elu a primitu — dupa ce a fostu alesu — progãm'a nationala. Mirare, cã *ambitiunea* lui personala nu-lu lasã, dar caus'a nationala invinse.

In astfelu de cugete ajunsei la podu. Cand dam sã me intorcũ intelnii pe mandulu de la... Voiam sã lu-intrebu despre un'a alta, dar elu dõse, cã sã grabesce si nu a statu de a vorba cu mine..... Mersei a casa, si veni la mine fratele Mand'a. Mi o spuse o noutate vechia:

— Apoi frate — mi dõse Mand'a — hasna cã ungurulu n'are parechia, cã face lucruri totu minunate. Eri am fostu la tabl'a semptemviralã. Aici, parintii invetiati, a respinsu recursulu Federatiei, dovedindu cã legea nõstra de presa nu are parechia in liberalitate.

Ti-asiu scrie mai multe, dar Mand'a me intrista. Te lasu acuma pana cu alta ocaziune, si pana atunci Domnedieu te ferẽsca de legea de presa unguresca, cã-ci acela n'are parechia.

Remanu alu teu

frate de cruce
Pacala.

— Nu potu, respunse pop'a, cã-ci intre teneri este ce-va nemotenia.

Indesiertu poporanulu dõcea, cã nu sunt ruditi, pop'a respundea necontentitu, cã nu pãte, cã-ci intre ei este nemotenia. Atunci popranulu i dõse:

— Dar cum sãnti'a ta cu feciorulu dtale tieni dõue sorori, decã dtale ti-este slobodu, de ce pe noi sã ne opresci.

Auditi acolo, ce inventiune minunata!

Protopopulu Timisiãrei, dlu Meletie Dregheciu, in respunsulu seu in care se escusa, cã pentru ce a recomandat romaniloru s'alega deputatu pe ministrulu Gorove, dõce, cã acẽst'a e protectorulu tenerimii romane.

Ast'a n'a mai dis'o nimene.

Pre unde ar potã descoperi dlu Dregheciu

vr'unu teneru romanu, pe care l'a ajutoratu candu-va ministrulu Gorove.

Déca ministrulu Gorove ar fi sciutu, că prot'a romanu de la Timisior'a i este unu cortesiu atátu de zelosu, atunce de buna séma l'ar fi adusu pe tempulu alegeriloru la Pesta.

Atunce dóra Gorove n'ar fi cadiutu.

Audíti inca una!

Prot'a Dreghiciu díce, că elu ca preotu e omulu regimului.

Óre pentru cine esistu preotii? Pentru regimu séu pentru poporu.

Regimulu lu-platesce pe dsa, séu poporulu?

In septeman'a trecuta faimosulu secretariu de la Lugosiu, Olteanu-Schönbach éراسi a tienutu o vorbire in sal'a comitatului in favórea lui Szende.

Romanii se mira de aceste productiuni monstruóse, inse Olteanu díce:

— Sic itur ad — — canonicatum!

Depesie telegrafice.

Cetatea-mamăligariloru. Bucuria mare.

Toti suntemu insufletiti de — spritul natiunalu. La alegere Jóska bátsi a trantitu pe fostulu deputatu, pe carele n'amu voitu sé-lu mai alegemu, că-cinici dínsulu nu solicitá procesele la tabl'a regésca pe tempulu candu érá deputatu la Pesta.

Lugosiu. Éta o nouata importanta pentru literatur'a natiunala! Chiar acuma audii, că parintele Olteanu a otaritu a tipari tóte euventárele sale faimóse, câte a tienutu si va mai tiené in onórea lui Szende.

Timisior'a. Pe aice s'a latitu scirea, că ministrulu Gorove vré sé numésca pe prot'a Dreghiciu telegrafistu onorariu, in semnu de recunoscintia pentru osteneile facute in interesulu escelentfei sale.

Aradu. Constantini s'a alesu de vice-comite cu mare majoritate de voturi. Bucuria extraordinaria intre — unguri.

Nasendu. Sé pregatesce unu banderiu importantu pentru primirea lui Zsiga bátsi. In banderiu voru luá parte toti cei doi, carii au votatu pentru dsa. Pentru Hozú Elek asisdere s'a pregatitu unu banderiu, inse alegatorii acestuia s'au bolnavitu toti pana 'ntr' unulu.

Ciacova. Se díce, că protopopulu Seimanu ar fi rogatu pe Iváskovits, că déca acest'a in dieta va mai protestá in contra deputatoru romanu, sé binevoiésca a spune, că totu asié simtiesce si prot'a Seimanu, pentru că acest'a a cortesitu pentru elu mai multu.

Maremuresiu. Deputatii nostri numai in acea se deosebescu unulu de altulu, că unulu e mai mare deákistu decâtu celalaltu, — intr'aceea awendoi sunt romanu mari.

Satumare. S'a tienutu o conferintia, in care s'a decisu, ca la alegerile victórie sé nu mai fimu pasivi, ci toti sé lucrámu pentru candidatii — magari, că-ci aceia au parale.

TANDA si MANDA.

T. Cum n'am sciutu!

M. Ce?

T. Că ne-amu fi potutu alege deputati si noi.

M. Unde?

T. La Nasendu.

M. Cum asié?

T. Tu ai fi votatu pentru mine intr'unu cercu, é in celalaltu asiú fi votatu eu pentru tine.

M. Apoi cum amu fi intratu in dieta cu dóue voturi?! Aru fi risu lumea de noi!

T. D' apoi si Zsiga bátsi are numai dóue voturi, totusi va intrá. Lui nu-i pasa de risulu lunei, ma inca elu ride de lumea cea prósta.

T. Frate Mando!

M. Ce minciune vrei sé-mai spui?

T. Las' sé fia minciuna, dar ti-o spunu, că romanii de la Sibíu au mai fondatu unu fondu, care cu totu dreptulu se póte numi „fondu extraordinariu,” — séu sé te pricepi mai bine: „fondu compusu din cafea si zaharu.”

M. Hahaha! Tu de buna séma esti frate de cruce cu Spiridusiu, de scii si asemene secrete! D'apoi én spune-mi, ce felu de clasa de ómeni a fondatu fondu acél'a?

T. D'apoi aceia, carii vreu sé intre in tagm'a popésca.

M. Frumosu! De buna séma *initiativ'a* e de la celu mai mare!

Epistol'a lui Pista catra Cogalniceanu

Domnúle minister!

Mare este a mea bucuria. Acuma vedu, că nu numai noi suntemu civilisati, ci si dvóstre.

Pan'acuma la dvóstre alegatorii nu se poteau servi de supremulu loru dreptu constitutiunalu, de a se bate bine — ca la noi.

Acuma inse vedu, că si la dvóstre se potu bate alegatorii intocmai — ca la noi.

Si meritulu pentru introducerea acestui frumosu dreptu constitutiunalu se cuvine dtale.

Te felicitu dara din tóta anim'a!

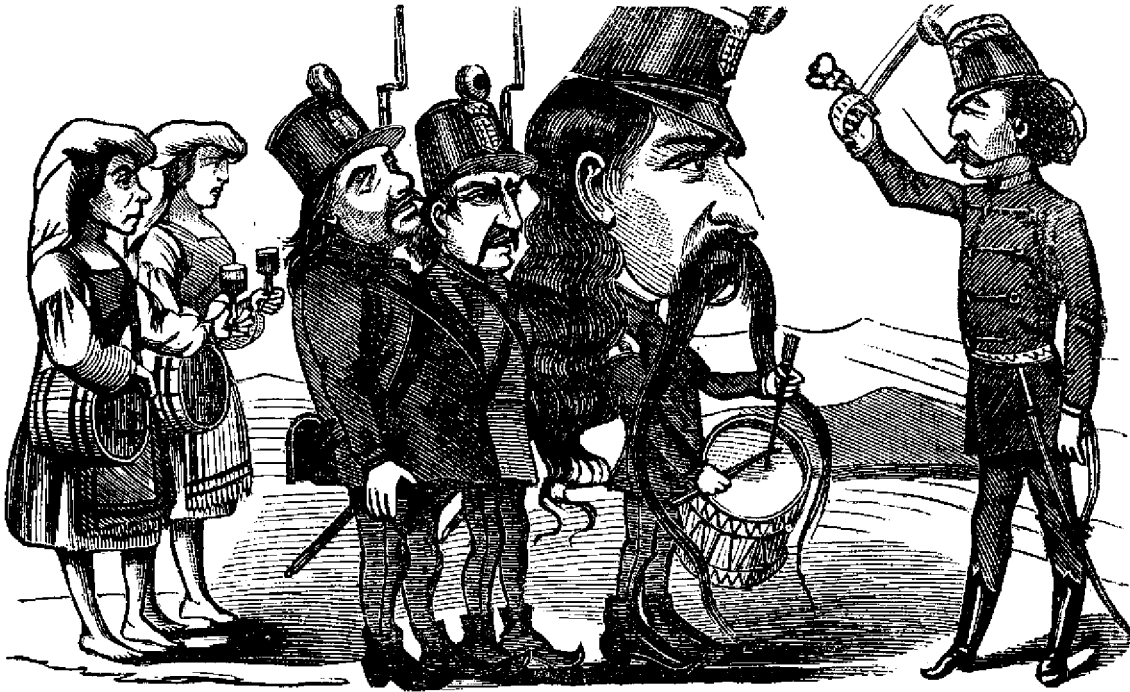
Pista.

Post'a Gurei Satului.

Sibíu. Ce-mi pasa mie de respectivii, ori postescu ori ba! Fia numai ómeni onesti si romanu buni, apoi mance ce voru vré si ce voru avé!

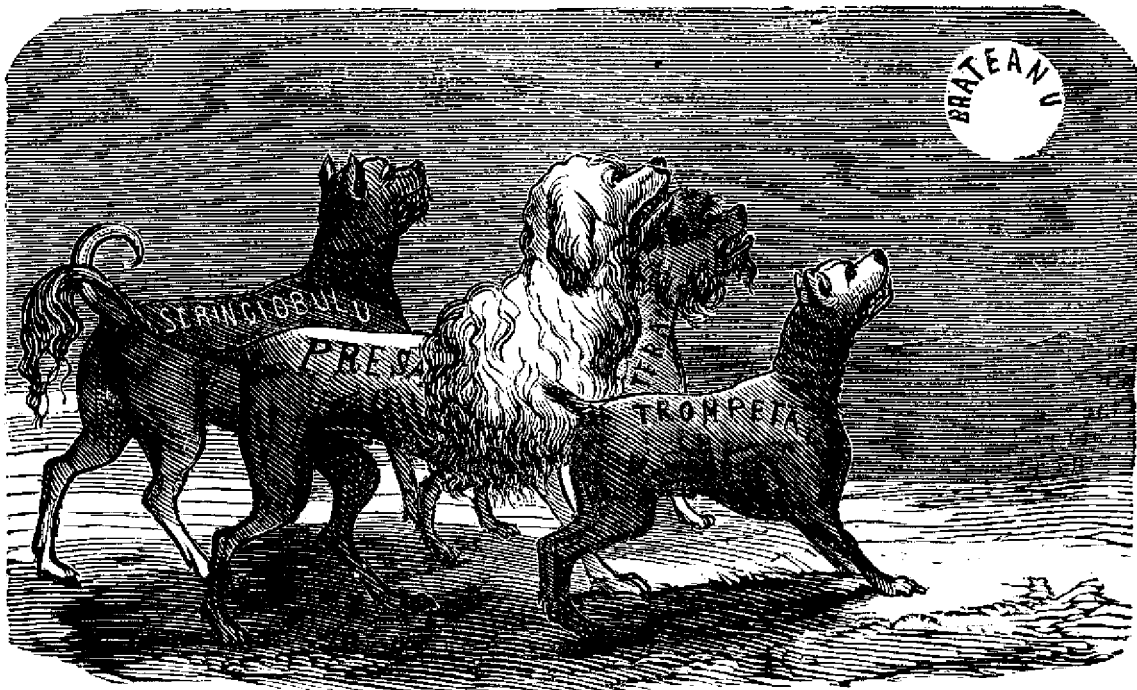
„Renegatii.” A sositu chiar la incheierea numerului presinte. Voiu ceti-o, si de va poté, va urmá in nrulu venitoriu — sub alu doile titlu.

Din cause neaternat6rie de noi.

Déca in viitoriu 6re-care numeru din f6i'a acést'a n'ar poté esé „din cause neaternat6rie de noi,” — onorabilii cetitori s6 intieléga, cá in septeman'a aceea Gur'a Satului, dimpreuna cu Tanda si Manda, ca honvedi, au trebuitu s6 steie totu la esercitiu.

Canii latratori.

— Latrati, latrati, cá-ci latratulu caniloru nu s'aude in impart'ia ceriuriloru.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Cu tipariulu lui Emericu Bartalits in Pest'a.